

STANDARDY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
(Standardy Ochrony Małoletnich)
Nadleśnictwa Dobrzany

Rozdział 1
Postanowienia ogólne

§ 1

1. Standardy Ochrony Dzieci i Młodzieży w Nadleśnictwie Dobrzany na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, zwane dalej „Standardami” zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Procedura określa:
 - 1) najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa Małoletnich, będących uczestnikami zajęć edukacyjnych lub korzystających z innej oferty edukacyjnej realizowanej przez Nadleśnictwo Dobrzany (zwane dalej: „Nadleśnictwem”), podczas których reprezentant Nadleśnictwa (zwany dalej: „Pracownikiem”) ma kontakt z Małoletnimi;
 - 2) zasady weryfikacji Pracowników mających kontakt z Małoletnimi.
3. Ilekroć w Standardach jest mowa o:
 - 1) Nadleśnictwie – należy przez to rozumieć Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Dobrzany;
 - 2) Pracownikowi Nadleśnictwa – należy przez to rozumieć wszystkie osoby zatrudnione lub współpracujące z Nadleśnictwem, bez względu na formę (m.in. pracownik, współpracownik, wolontariusz), a mające kontakt z Małoletnimi poprzez zaangażowanie w działalność Nadleśnictwa;
 - 3) Krzywdzenie Małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę Małoletniego, w tym jego zaniechanie, przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Nadleśnictwa;
 - 4) Małoletni – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia,
 - 5) Rodzic lub Opiekun Małoletniego - należy przez to rozumieć opiekuna prawnego/przedstawiciela ustawowego małoletniego; jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
 - 6) Przemoc fizyczna – należy przez to rozumieć każde celowe użycie siły fizycznej skierowane przeciwko innej osobie, mające na celu przekroczenie jej granicy ciała, w szczególności bicie, popychanie, szarpanie;
 - 7) Przemoc psychiczna – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowania w stosunku do małoletniego, mającego na celu wywołanie u niego

pogorszenia samopoczucia/samooceny, spowodowanie poczucia zagrożenia, w szczególności zachowanie polegające na wyśmiewaniu małoletniego, karanie przez brak szacunku/zainteresowania, stała krytyka, izolacja społeczna, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;

- 8) Przemoc seksualna – należy przez to rozumieć każdą formę zaangażowania innej osoby w aktywność seksualną, na którą nie wyraża ona zgody lub nie jest w stanie w pełni zrozumieć, wyrazić i udzielić świadomej zgody;
- 9) Osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Dzieci i Młodzieży – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa do sprawowania nadzoru nad realizacją niniejszych Standardów.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a pracownikami Nadleśnictwa oraz między Małoletnimi podczas zajęć

§ 2

1. Nadleśniczy jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów w Nadleśnictwie.
2. Nadleśniczy zapoznaje pracowników Nadleśnictwa ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

§ 3

1. Nadleśniczy przed dopuszczeniem Pracownika do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez Małoletnich sprawdza pracownika w Rejestrze Sprawców Przepięstw na tle Seksualnym (zwanym dalej „Rejestrem”). Sprawdzenie dotyczy także osób poniżej 18 roku życia. Osoba figurująca w Rejestrze nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1.
2. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec Pracownika postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko Małoletniemu Nadleśniczy niezwłocznie odsuwa takiego Pracownika od wszelkich form kontaktu z Małoletnimi.

§ 4

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez Pracowników w kontaktach z Małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra. Pracownicy mający bezpośredni kontakt z Małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny.

2. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z Małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat, bądź działanie wobec Małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych, pomiędzy samymi Małoletnimi każdy Pracownik zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
4. Decyzje dotyczące konkretnego Małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych Małoletnich.
5. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan Małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy Pracownikami a Małoletnimi oraz pomiędzy samymi Małoletnimi.
6. Pracownik, który ma świadomość, iż Małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z Małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.

§ 5

1. Pracownicy, o których mowa w § 4 ust. 1, w kontakcie z Małoletnim:
 - 1) odnoszą się z należyтым szacunkiem, wspierając go w pokonywaniu trudności, uwzględniając jego umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych;
 - 2) traktują każdego Małoletniego równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
 - 3) promują zasady „dobrego wychowania” i podejmują działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw;
 - 4) starają się udzielać odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i wieku Małoletniego;
 - 5) nie zawstydzają Małoletniego, nie lekceważą i nie obrażają;
 - 6) nie podnoszą głosu, z wyjątkiem szczególnych przypadków wynikających z bezpieczeństwa Małoletniego;
 - 7) nie dopuszczają stosowania przemocy wobec Małoletniego w jakiegokolwiek formie;
 - 8) nie dotykają Małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany;
 - 9) powstrzymują się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą Małoletniego, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu.
2. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny Pracownika z Małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - 1) pomoc Małoletniemu ze szczególnymi potrzebami w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a Małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,

- 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe, gry terenowe itp.).
3. Małoletni ma prawo do uzyskania informacji o osobie, której może zgłosić niewłaściwe zachowanie oraz ma prawo oczekiwać odpowiedniej reakcji na zgłoszenie.

§ 6

Ponadto Pracownicy mają zakaz:

- 1) utrwalania wizerunku Małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalania wizerunków Małoletnich.
- 2) proponowania Małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z Małoletnimi lub w ich obecności;
- 3) zapraszania Małoletnich bez zgody ich opiekunów prawnych (np. rodziców) do swojego miejsca zamieszkania i utrzymywania z nimi relacji poza zajęciami, w tym w szczególności przez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);
- 4) jakiegokolwiek niestosownego zachowania w obecności Małoletnich, w szczególności używania wulgarnych słów, gestów lub żartów, obraźliwych uwag pod adresem Małoletniego lub innych osób. Niedozwolone jest nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej, nadużywanie w stosunku do małego władzy, używanie w stosunku do małego jakiegokolwiek formy przemocy.

Rozdział 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu Małoletniego

§ 7

1. Pracownicy zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia Małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez Pracownika podejrzenia, że Małoletni jest krzywdzony, to ma on obowiązek niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Nadleśniczego lub innej osoby wskazanej przez Nadleśniczego w formie ustnej, a także na piśmie – w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej zaopatrzonej w podpis zaufany lub osobisty, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej.
3. Po przekazaniu informacji, o której mowa w ust. 2, Nadleśniczy lub Pracownik, który powziął informację o zagrożeniu powinien:
 - 1) **w przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu**

ciężki uszczerbek na zdrowiu, niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby (np. policja, pogotowie ratunkowe). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej. Podjęte czynności dokumentuje się w formie notatki służbowej;

- 2) **w przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie Małoletniego przez Pracownika lub współpracownika Nadleśnictwa**, osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z Małoletnimi, do czasu wyjaśnienia sprawy. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez powołaną Komisję, która potwierdzi nieprawidłowość, Nadleśniczy w zależności od ustalonej nieprawidłowości powiadamia o nich właściwe służby oraz rozważa rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia. Z przebiegu postępowania sporządza się protokół. Komisja powinna zakończyć pracę i przedstawić jej wyniki, nie później niż w terminie 14 dni od wpłynięcia informacji.
- 3) **W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią (obcą, bądź spokrewnioną)** Nadleśniczy informuje o tym opiekunów prawnych dziecka i ustala z nimi sposób postępowania. Jeśli zgłoszenie dotyczy opiekunów prawnych dziecka lub nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego organu lub wdraża procedurę wskazaną w pkt. 1 niniejszego paragrafu. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji podmiotów, do których sprawa została przekazana. Nadleśniczy dokumentuje podjęte czynności w formie notatki;
- 4) **w przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego przez innego Małoletniego** np. podczas zajęć edukacyjnych lub innych działań edukacyjnych organizowanych przez Nadleśnictwo (np. na zajęciach grupowych, na stoiskach podczas warsztatów edukacyjnych), Pracownik, który powziął informację o zagrożeniu powinien przeprowadzić rozmowę z Małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz niezwłocznie poinformować o zdarzeniu opiekuna Małoletniego obecnego podczas zajęć. Pracownik ma obowiązek sporządzić notatkę służbową. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małeletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małeletni powyżej 17 lat, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Rozdział 4

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony Małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 8

1. Nadleśnictwo podczas zajęć edukacyjnych nie udostępnia Małoletnim dostępu do urządzeń elektronicznych, ani do sieci WI-FI, o ile nie wynika to z potrzeb zajęć edukacyjnych i nie zostało uzgodnione z opiekunem Małoletniego, uczestniczącym w zajęciach edukacyjnych.
2. Nadleśnictwo, zapewniając Małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet, zobowiązane jest podejmować działania zabezpieczające Małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. W szczególności należy zainstalować oraz aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem oraz filtrujące treści.
3. W miarę możliwości pracownicy Nadleśnictwa powinni informować Małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Nadleśnictwo w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. W czasie zajęć edukacyjnych Pracownicy powinni sprawować nadzór nad treściami, do jakich dostęp mają Małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.

Rozdział 5

Zasady ochrony wizerunku Małoletniego

§ 9

1. Pracownicy uznając prawo Małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku Małoletniego. Pracownik nie może utrwalać wizerunku dziecka (np. filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka), przebywającego na terenie prowadzonych zajęć bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. Upublicznianie wizerunku Małoletniego przez Pracowników w jakiegokolwiek formie (np. fotografia, nagranie wideo, film) m.in. na portalach społecznościowych czy stronach www wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
3. Jeżeli wizerunek Małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku Małoletniego nie jest wymagana

Rozdział 6

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie pracowników Nadleśnictwa Dobrzany do ich stosowania

§ 10

1. Nadleśniczy obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

2. Weryfikacja dokonywana jest przez Nadleśniczego lub osobę przez niego wyznaczoną, edukatora - pracownika zajmującego się edukacją leśną w Nadleśnictwie.
3. Wyznaczona osoba jest odpowiedzialna za przygotowanie pracowników Nadleśnictwa do stosowania Standardów, zaznajamia ich z treścią Standardów. Zaleca się przeszkolenie Pracowników ze stosowania Standardów.
4. Osoba odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach, prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
5. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów, Osoba odpowiedzialna przekazuje Nadleśniczemu.
6. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Nadleśniczy.

Rozdział 7

Postanowienia końcowe

§ 11

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy są publikowane na stronie internetowej Nadleśnictwa pod adresem: dobrzany.szczecin.lasy.gov.pl
3. Standardy mogą być również wywieszane (np. skrócona wersja) w widocznym miejscu, gdzie prowadzone są zajęcia edukacyjne.
4. Standardy zostają przekazane opiekunom przy zapisach na zajęcia edukacyjne w formie pisemnej lub elektronicznej wraz ze skróconą wersją do zapoznania przez nich Małoletnich. Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich stanowi załącznik nr 2.
5. Tworzy się wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Małoletniego. Wzór rejestru stanowi załącznik nr 3.
6. Z uwagi na incydentalny kontakt Pracowników z Małoletnimi – dalsze kroki w tym ustalenie planu wsparcia Małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia, w zakresie nie objętym w § 7, pozostawia się właściwym podmiotom i instytucjom, do których została przekazana sprawa.
7. Każdy Pracownik lub współpracownik Nadleśnictwa przed dopuszczeniem do realizacji obowiązków związanych z Małoletnimi podlega weryfikacji w sposób określony w zasadach rekrutacji określonych w Załączniku nr 4.
8. Nadleśnictwo zobowiązuje wszystkich Pracowników i współpracowników do zapoznania się z niniejszymi Standardami i przestrzegania ich.
9. W przypadku korzystania z usług podmiotów trzecich, celem organizowania zajęć dla Małoletnich Nadleśnictwo wymaga, aby podmiot ten zaakceptował niniejsze Standardy i zobowiązał się (w tym własnych Pracowników i współpracowników delegowanych do wykonywania zadań na rzecz Nadleśnictwa) do przestrzegania ich zapisów, w szczególności weryfikował niekaralność Pracowników, podejmujących się działań z Małoletnimi.